

WTO ปลื้ม การค้าโลกฟื้นหลังโควิด แต่ยังมีอุปสรรคสูงโดยเฉพาะการกระจายวัคซีน

องค์การการค้าโลก (World Trade Organization : WTO) ได้ปรับเพิ่มคาดการณ์การขยายตัวของการค้าโลก ในปี 2564 เป็นร้อยละ 10.8 เป็นผลจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก รวมทั้งการที่ประเทศสมาชิก WTO มีแนวโน้มการใช้มาตรการจำกัดการค้าลดน้อยลง และใช้มาตรการอำนวยความสะดวกทางการค้าเพิ่มมากขึ้น ถือเป็นสัญญาณที่ดีของการส่งออกสินค้าของไทยที่น่าจะสามารถขยายตัวได้ในระดับสูงในปีนี้ ถึงแม้ในช่วงครึ่งปีแรกของปี 2564 จะยังขยายตัวต่ำกว่าการขยายตัวของส่งออกของโลก และการส่งออกจะเป็นความหวังในการผลักดันการฟื้นตัวของเศรษฐกิจของประเทศ โดยมีปัจจัยเสี่ยงสำคัญคือการยับยั้งการแพร่ระบาดของโรคโควิด ซึ่งยังคงประสบกับปัญหาCovidหลายประการ นอกจากนี้ การค้าบริการยังฟื้นตัวได้ช้า โดยการเดินทาง (Travel) หดตัวร้อยละ 62 ในครึ่งปีแรกของปี 2564 เนื่องจากข้อจำกัดในการเดินทาง การท่องเที่ยวจึงยังไม่สามารถเป็นเครื่องยนต์ผลักดันเศรษฐกิจไทยได้ในระยะสั้น

ผลการศึกษา

1. WTO คาดการณ์การค้าโลกขยายตัวร้อยละ 10.8 ในปี 2564 และร้อยละ 4.7 ในปี 2565¹ และมูลค่าการค้าโลกกลับขึ้นสูงกว่ามูลค่าการค้าก่อนการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 แล้ว จากการเพิ่มขึ้นของกิจกรรมทางเศรษฐกิจทั่วโลกในช่วงครึ่งปีแรกของ 2564 โดยคาดการณ์การขยายตัวของ GDP โลกปี 2564 ปรับสูงขึ้นไปที่ร้อยละ 5.3 จากคาดการณ์ร้อยละ 5.1 ในเดือนมีนาคม และยังมีแรงส่งสำคัญจากการที่ทั่วโลกมีการลดการใช้มาตรการสร้างข้อจำกัดทางการค้า (Trade-restrictive measures) และใช้มาตรการอำนวยความสะดวกทางการค้า (Trade-facilitating measures) มากขึ้นในช่วงปี 2563² ทั้งนี้ จากข้อมูลราคาในตลาดซื้อขายล่วงหน้า ต่างแสดงให้เห็นว่าน้ำมันดิบ ทองแดง และเหล็กกล้า มีราคาสูงขึ้นต่อเนื่องตั้งแต่ปลายปี 2563 ซึ่งถือเป็นสัญญาณการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก

2. Goods Trade Barometer พุ่งขึ้นอยู่ที่ 110.4 สูงที่สุดตั้งแต่ WTO เริ่มคำนวณดัชนีนี้ในปี 2016³ สะท้อนถึงการฟื้นตัวของการค้าโลก โดยดัชนีย่อยทั้งหมดต่างมีค่าสูงกว่าค่าแนวโน้ม อาทิ ดัชนีการขนส่งทางอากาศ การขนส่งตู้คอนเทนเนอร์ การผลิตรถยนต์ ยกเว้น ดัชนีส่วนประกอบอิเล็กทรอนิกส์ ที่ลดลงเล็กน้อยจากการขาดแคลนเซมิคอนดักเตอร์ และดัชนีการสั่งซื้อเพื่อการส่งออกก็ลดลงเล็กน้อยเช่นกัน ผนวกกับการที่ Goods Trade Barometer มีการขยายตัวในอัตราที่ลดลง แสดงให้เห็นว่าการค้าโลกอาจใกล้แตะจุดสูงสุด และจะไม่เพิ่มสูงขึ้นเหมือนก่อน

3. ในช่วงครึ่งปีแรกของปี 2564 การส่งออกไทยขยายตัวช้ากว่าการส่งออกโลก โดยการส่งออกไทยขยายตัวร้อยละ 17 และ 45 ในไตรมาส 1 และ 2 ของปี 2564 ตามลำดับ ในขณะที่ไทยขยายตัวที่ร้อยละ 2.1 และ 31.85 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 1 ดังนั้น ไทยจึงมีช่องว่างในการผลักดันการส่งออกได้อีก

¹ Global trade rebound beats expectations but marked by regional divergences

https://www.wto.org/english/news_e/pres21_e/pr889_e.pdf

² Overview of Developments in the International Trading Environment Annual Report by the Director-General (Mid-October 2019 to mid-October 2020)

https://www.wto.org/english/news_e/news20_e/trdev_11dec20_e.htm

³ Goods Barometer hits record high, confirming strength of trade recovery

https://www.wto.org/english/news_e/news21_e/wtoi_18aug21_e.pdf

ตารางที่ 1: อัตราการขยายตัวของส่งออกในไตรมาสที่ 1 และ 2 ของปี 2021

ภูมิภาค	2021Q1 (%)	2021Q2 (%)
อเมริกาเหนือ	4	55
อเมริกากลางและใต้	15	53
ยุโรป	13	48
เอเชีย	28	37
อื่น ๆ	8	68
โลก	17	46
ไทย	2.11	31.85

ที่มา: https://www.wto.org/english/res_e/statis_e/latest_trends_e.htm และสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า

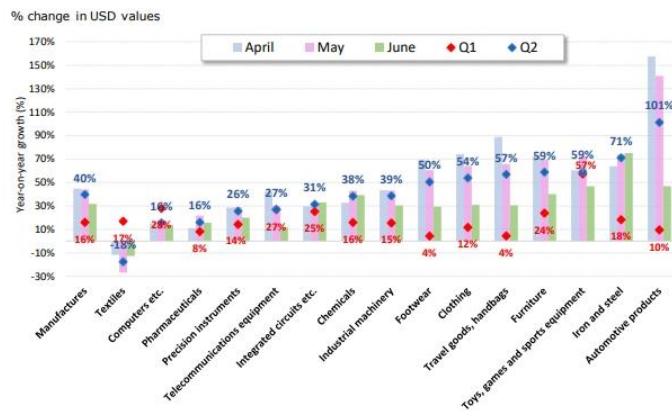
4. ตลาดนำเข้าหลายภูมิภาคขยายตัวแข็งแกร่งตามแนวโน้มการค้าโลกที่เพิ่มขึ้น ในปี 2564 โดยเฉพาะตลาดอเมริกาใต้ที่ถูกคาดการณ์ว่าจะขยายตัวสูงที่สุดที่ร้อยละ 19.9 ตามมาด้วยกลุ่ม CIS และอเมริกาเหนือที่ร้อยละ 13.8 และ 12.6 ตามลำดับ แม้กระทั่งยุโรปยังขยายตัวที่ร้อยละ 9.1 อย่างไรก็ตาม ในปี 2565 ตลาดตะวันออกกลางและยุโรปจะกลับมาขยายตัวสูงที่สุดที่ร้อยละ 8.7 และ 6.8 ตามลำดับ มาตรการและกิจกรรมส่งเสริมการค้าของไทยจากนี้จนถึงปีหน้าจึงควรเน้นไปที่ตลาดที่ฟื้นตัวสูงเหล่านี้ รายละเอียดตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 คาดการณ์การขยายตัวของการนำเข้ารายภูมิภาค

ภูมิภาค	2021 (%)	2022 (%)
อเมริกาเหนือ	12.6	4.5
อเมริกาใต้	<u>19.9</u>	2.1
ยุโรป	9.1	<u>6.8</u>
CIS	<u>13.8</u>	-0.8
แอฟริกา	11.3	4.1
ตะวันออกกลาง	9.3	<u>8.7</u>
เอเชีย	10.7	2.9

ที่มา: https://www.wto.org/english/news_e/pres21_e/pr889_e.pdf

5. สินค้าที่มีการค้าขยายตัวสูงในช่วงไตรมาส 2 ปี 2564 ได้แก่ ชิ้นส่วนอุปกรณ์ยานยนต์ เหล็กและเหล็กกล้า ซึ่งถือเป็นสัญญาณล่วงหน้าถึงการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก รวมทั้งสินค้าที่ใช้ภายในบ้าน เช่นของเล่น เกมส์ อุปกรณ์กีฬา เฟอร์นิเจอร์ กระเป่าถือ เสื้อผ้า และรองเท้า

6. การค้าบริการขยายตัวช้ากว่าการค้าสินค้า โดยการค้าบริการหดตัวที่ร้อยละ -9.0 ในช่วงไตรมาสแรก ของปี 2021 ซึ่งเกิดจากการหดตัวของการเดินทาง (Travel) ที่หดตัวถึงร้อยละ -62 เนื่องจากการเดินทางระหว่างประเทศ ยังมีข้อจำกัด นอกจากนี้ ดัชนีการค้าบริการของ WTO มีค่าอยู่ที่ 102.5 แสดงให้เห็นว่าปริมาณการค้าบริการ (Service trade volume) อยู่ระหว่างการฟื้นตัวอย่างช้า ๆ ดังนั้น การส่งออกบริการ โดยเฉพาะการท่องเที่ยวจึงจะยังไม่สามารถ เป็นพระเอกขับเคลื่อนเศรษฐกิจได้

7. การค้าจะขยายตัวไม่เท่ากันระหว่างภูมิภาคต่าง ๆ ในโลก ประเทศยากจนจะมีการค้าและเศรษฐกิจ ขยายตัวช้า ในขณะที่ประเทศรายได้สูงจะมีการค้าและเศรษฐกิจขยายตัวเร็วกว่า เนื่องจากสาเหตุสำคัญคือการผลิตและ กระจายวัคซีนที่ไม่เท่าเทียม (ปัจจุบันมีการผลิตและกระจายวัคซีนเพียง 6 ล้านโดสเท่านั้น และสัดส่วนของประชากรใน ประเทศรายได้ต่ำที่ได้รับวัคซีน 1 โดสมีเพียงร้อยละ 2.2 เท่านั้น) และอาจเป็นแหล่งกลายพันธุ์ของเชื้อไวรัสด้วย นอกจากนี้ ประเทศยากจนยังมีปัญหาหนี้ (Sovereign debt) ที่นับวันจะพอกพูนมากขึ้น ทำให้ประเทศเหล่านี้ต้องนำ งบประมาณประเทศไปชำระหนี้ และไม่มิงบประมาณด้านสาธารณสุขเพียงพอ ซึ่งรวมถึงการจับจ่ายเพื่อนำเข้าสินค้า จำเป็นอื่น ๆ โดย IMF ออกรายงานพบว่าประเทศยากจน 34 ประเทศมีปัญหานี้สาหัสในระดับสูง ซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ ในทวีปแอฟริกาและกลุ่มประเทศในมหาสมุทรแปซิฟิก โดยมี สเปน, ลาว รวมอยู่ด้วย⁴

สรุปแล้ว การค้าโลกในปลายปี 2564 ถึงปี 2565 ยังน่าจะมีแนวโน้มขยายตัวได้ แต่จะรวดเร็วมากแค่ไหน คง ต้องดูปัจจัยเรื่องวัคซีนประกอบด้วย นอกจากนี้ ภาคบริการที่น่าโดยการท่องเที่ยว การบิน การขนส่ง ยังคงต้องใช้เวลา ก่อนที่จะฟื้นตัวได้ดี ส่วนภาคสินค้ายังมีปัจจัยลบบางประการ เช่น การขาดแคลนเซมิคอนดักเตอร์ ที่ทำให้สินค้าบางส่วน อาจจะผลิตได้ลดลง สำหรับการฟื้นตัวในแต่ละภูมิภาคทั่วโลกจะช้าเร็วไม่เท่ากัน ดังนั้น นโยบายการส่งออกของไทยจึง น่าจะกำหนดให้สอดคล้องกับภูมิภาคต่าง ๆ ด้วย

คณะผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การการค้าโลกและองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก
19 ตุลาคม 2564

⁴ <https://www.imf.org/external/Pubs/ft/dsa/DSAlist.pdf>